

veitabagauna sa bera mai.

Meda lesu ki noda veivale ka yalataka e yaloda meda vinaka cake mai vakalailai mai na noda veigauna eliu. Meda dauveikauwaitaki ka dauveinainumi vakalevu cake. Me da dolele ka dau veivuke, sega vei ira walega na noda lewenilotu ia vakakina vei ira eda sega ni vakabauta vata. Ni da veimaliwai, me da dau rokovi ira sara.

E tu o ira era dau veiqalisomuniwai kei na bolebole e veisiga. Meda vakaraitaka vei ira na noda kauwai, vakakina na noda veivuke. Eda na valouगततकि, ni da dau veivukevukei.

Meda dau nanumi ira na qase kei ira era sa voleka ni toki yani. Ena noda sikovi ira, era na vakila kina na nodra lomani ka taleitaki. Meda dau muria na veivakaroti ni “vukei ira sa malumalumu, vakaukauwataka na liga sa wadamele, kei na duru sa malumalumu.”¹

Meda tamata yalodina ka yalododonu, ena noda tovolea meda dau cakadodonu ena ka kecega vakakina ena gauna kece sara. Me da tudei ena noda muri Karisito, ivakaraitaki ni bula dodonu, ka yaco sara meda “cina e vuravura.”²

Kemuni na taciq kei na ganequ, au vakavinavinakataka na nomuni dau masulaki au. E dau vaqacacotaki au ka laveti au ena noqu dau segata e yaloqu kei na noqu igu taucoko meu vakayacora na loma ni Kalou ka qaravi Koya vakakina o kemuni.

Nida biubiu yani ena koniferedi oqo, au kerea na veivakalougatataki mai lagi me nomuni vakayadudua. Mo ni lesu vinaka yani na tutani mai vale ka raica ni tuvaki matau tu na veika kece. Meda vakananuma vakatitobu sara na veidina eda sa rogoca, ka mera vukei keda me da tisaipeli qaqa cake mai na kena a tekivu na koniferedi oqo.

Me yacova ni da qai sota tale ena vula ono mai oqo, au kerea na veivakalougatataki ni Turaga me sobuti kemuni, vakaidina vakakina, me sobuti keda kece sara, kau vakayacora ena Yacana tabu—o Jisu Karisito saraga, na noda Turaga ka iVakabula—emeni. ■

IDUSIDUSI

1. Vunau kei na Veiyalayalati 81:5.
2. Filipai 2:15.

Mai vei Linda K. Burton

Peresitidi Raraba ni Soqosoqo ni Veivukei

Vakarautaki ena iValavala ka Sega ni Se Bau Kilai

Meda sa vakavakarau ni ciqoma ena bula kilikili na cakacaka tabu vakalotu veivakabulai ena turu vakayadua ka maroroaya vakataucoko sara na veiyalayalati eso ka salavata kaya.

Ni a lesu mai ki vale na luvei keirau yalewa gone duadua ni oti na imatai ni siga ni nona vuli, au a taroga, “E a vakacava?”

A sauma okoya, “A lako vinaka.”

Ia, na siga ka tarava, ni’u a vakayadrati koya cake me baleta na vuli, a lobika okoya na ligana ka kaya vakadoudou, “Au a sa lako oti i koronivuli!” Au a sega dina ni *vakarautaki* koya se vakamacalataka ni lako i koronivuli e sega ni ka ga ni dua na gauna ia ni sa namaki vua me lako i koronivuli me lima na siga ena dua na macawa me vuqa sara na yabaki.

Ni da navuca na ivakavuvuli ni vakavakarau tu, raitayaloyalotaka vata kei au na ka oqo. O sa dabe tiko ena rumu vakasilesitiele ena valetabu ka raica na iwiliwili eso ni yalewa kei na tagane mera vakawati ni ra vakacurumi vakamalua yani ki loma ka tuba tale ni ra wawa tiko mera vakamautaki

ena gauna oqo ka tawamudu. E curuma na rumu vakasilesitiele e dua na yalewa me na vakawati, ka veitauriliga voli vata kei na nona daudomoni. E tokara toka okoya e dua na vinivo rawarawa ka totoka ni valetabu vata kei na malumu, veivakacegui, ni nona matadredredre. E ukucavu vinaka okoya ia e sega ni sivia sara. A dabe sara, vakararai wavoki, ka qai mai bikai vakasauri ena yaloluluvu. Vaka e turu mai na wai ni matana baleta na veidokai kei na vakarokoroko e tiko vua me baleta na vanua e sa tiko kina kei na cakacaka tabu vakalotu e sa waraki koya tiko kei koya ka domona ena nona bula taucoko. E vaka me tukuna na kena ituvaki, “Au sa vakavinavinakataka dina na noqu tiko ena vale ni Turaga nikua, ka vakarau ni tekivuna e dua na ilakolako tawamudu vata kei na dua na itokani daulomani tawamudu.” E vaka e sa *vakavakarau*

okoya ki na levu cake tale na ka mai na dua ga na soqo.

Na makubui keirau goneyalewa totoka a biuta wale toka ga e dua na ivola ena noqu ilokoloko ka tukuna vakatikina: “Dua na ka e tarai au vakabibi ni’u curuma na valetabu oya na yalo veivakacegui ni loloma e koto kina. . . . Sa rawa ni ra lako na tamata ki na valetabu mera ciqoma na veivakauqeti.”¹ Sa dina okoya. Sa rawa ni da ciqoma na veivakauqeti kei na vakatakila ena valetabu—vaka talega kina na kaukauwa meda ra-wa kina na dredre eso ni bula. Na ka e sa vucica tiko okoya me baleta na valetabu ni vakaitavitaki koya tiko vagumatua ena kau ni yaca ni nona matavuvale me caka papitaiso kei na veivakadeitaki ena valetabu ena vakarautaki koya ni ciqoma na ikuri ni cakacaka tabu vakalotu, veiyalayalati, kei na veivakalougatataki ni valetabu, me baleti koya kei ira ena yasana kadua ni ilati.

A vakatavulica o Elder Russell M. Nelson, “Me vaka ga ni vakarautaki na valetabu me baleti ira na tamata, sa itavi ni tamata mera vakarautaki ira ki na valetabu.”²

Ni’u sa mai wilika tale tiko me baleti Kavetani Moronai ena iVola i Momani, au vakananuma lesu ni dua na rawa ka levu duadua nei Moronai oya na nona vakavakarau matau me baleti ira na Nifai me vorati ira kina na

mataivalu rerevaki ni Leimani. A vakarautaki ira vakavinaka na nona tamata ni da wilika, “Ia, era kurabui dina [na Leimani] ka druka vakalevu, [na Nifai] era sa vakavakarau tu mai, ena dua na ivakarau ni tataqomaki era se qai bau raica vakadua.”³

Na malanivosa, “vakavakarau . . . ena dua na ivakarau ni tataqomaki era se qai bau raica vakadua,” a toboka vakaidina na noqu kauwai.

E rawa vakacava ni da vakavakarau vinaka cake ki na veivakalougatataki tabu eso ni valetabu? A vakatavulica na Turaga, “Raica au na solia talega vei kemudou na ivakarau ni ka kecega.”⁴ Meda sa navuca e dua na ivakarau ni ivolanikalou me vukei keda ena vakavakarau vinaka. Na vakavakarau nei Moronai me baleti ira na meca a taura na mamakutu kei na vakabauta gugumatua, ka na gadrevi vakakina-na ivakarau oqo.

E vaka me’u sega ni oca rawa ena vosa vakatautauvata a tukuna na iVakabula me baleta na lima na marama vuku kei na lima ka lialia. Dina ga ni vakaibalebaletaki na vosa vakatautauvata oqo ki na vakavakarau me baleta na iKarua ni Lesu Mai ni noda iVakabula, sa rawa ni da vakatautavata talega ki na vakavakarau me baleta na veivakalougatataki ni valetabu, ka sa rawa ni vaka na kana magiti vakayalo kivei ira na sa vakavakarau vinaka.

Ena Maciu 25 eda wilika:

“Ena qai vakatautauvatataki na matanitu vakalomalagi kei na goneyalewa e lewe tini, eratou sa dui kauta na nona cina, ka laki veitata kei na tagane sa qai vakawati.

“Ka lewe lima vei iratou sa vuku, ka lewe lima sa lialia. . . .

“[O iratou na] vuku eratou sa kauta na waiwai ena nodratou tavaya kei na nodratou cina.

“Ia ni sa dede mai na tagane sa qai vakawati, eratou sa sosovu kecega ka moce.

“Ni sa qai lomalama-ni-bogi na vanua sa ia na kacikaci, raica, sa lako mai na tagane sa qai vakawati; dou laki veitatavaki kaya.

“Eratou sa qai tucake kecega na goneyalewa oqo, a ratou sa vakarautaka na nodratou cina.

“A sa kaya ko iratou na lialia vei iratou na vuku, solia mai vei keitou e dua na nomudou waiwai; ni sa boko na neitou cina.

“A sa kaya ko iratou na vuku, de se sega ni takiveilevu vei keda: e vinaka mo dou lako ga vei ira na dauveivoli, ka volia na nomudou.

“Ia ni ratou sa lako me ratou volivoli, sa tadu mai na tagane sa qai vakawati; ia ko iratou sa vakarau oti tu eratou sa curu vata kaya ki na kana magiti ni vakawati: a sa qai sogo na katuba.

“Sa qai lako talega mai emuri ko iratou na goneyalewa ko ya, ka kaya, Noqu Turaga, Noqu Turaga, dolavi keitou.

“A sa vosa ko koya ka kaya, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, au sa sega ni kilai kemudou.”⁵

Au sega ni vakabauta ni tiko e dua, vakabibi ena kedra maliwa na yalomalua, me na sega ni luluvutaki iratou na goneyalewa lialia. Ka so vei keda ena via tukuna vei ira tale eso, “E sega beka ni rawa mo dou wasea mada ga me rawa ni da marau taucoko? Ia vakasamataka mada. Oqo e dua na itananoa a tukuna na iVakabula, ka sa i Koya ka kaciva e lima vei ira “vuku” ka lima vei ira “lialia.”

Ni da navuca na vosa vakatautauvata oqo me dua na ivakarau ni vakavakarau ki na valetabu, navuca

na vosa ni dua na parofita ena gauna oqo ka vakatavulica ni “waiwai ni vakavakarau vakayalo e sega ni rawa ni wasei.”⁶ A veivuke o Peresitedi Spencer W. Kimball ni vakamatatataka na vuna eratou sega ni rawa ni wasea kina na lima na goneyalewa “vuku” na waiwai ena nodratou cina vata kei iratou na “lialia” ni kaya, “Na tiko ena soqoni ni sakaramede e kuria na waiwai ena noda cina, ena turu yadua ena veiyabaki. Na lolo, masumasu vakamatavuvale, veisiko, qarauni na gagano ni yagoda, vunautaki ni kosi-peli, vulici ni ivolanikalou-na ivalavala yadua ni gugumatua kei na talairawarawa e sa dua na turu e vakuri ki na noda sitoa. Na ivalavala ni loloma, saumi ni katini kei na isolisoli tale eso, nanuma savasava kei na cakacaka . . . oqo, talega, era veivuke vakabibi ki na waiwai ka rawa ni da vakatawana tale ki na noda cina katabokoboko ena lomalomani-bogi.”⁷

Sa rawa ni o raica li na ivakarau ni vakavakarau-turu vakayadua-e rawa ni vukei keda ni da vakasamataka na iwalewale e rawa ni da gugumatua cake kina ena noda vakavakarau ni ciqoma na cakacaka tabu vakalotu eso me baleti keda kei ira tale eso? Na ka lalai ka rawarawa cava soti e rawa ni da cakava me kuri kina na turu ni waiwai vakayalo vakasakiti ki na noda cina ni vakavakarau?

Eda vulica mai vei Elder Richard G. Scott ni “bula kilikili e sa gadrevi vakalevu ki na reki ni veivakalougatataki ni valetabu. . . . Na ituvaki kilikili e sa vakatakilai vinaka cake mai na bula ni digidigi dodonu ka gugumatua e vakataudeitaki ena ivakavuvuli ni Turaga.”⁸ Au taleitaka na vosa *gumatua*. Na gugumatua oya me tudonu, tu vakarau, ka nuitaki. Sa dua dina na ivakamacala levu ni ivakavuvuli ni bula kilikili!

Eda sa vakananumi ena iVolavosa ni iVola Tabu: “Na itikotiko duadua ga sa rawa ni vakatauvatani vata kei na valetabu ena kena vakatabui.”⁹ E veidonui li na ivakamacala oya vata kei na noda itikotiko se vale saumi? E dua na goneyalewa vakamareqeti ena neitou tabanalevu a qai lako wale tikoga mai oqo ki na neitou itikotiko. Ni kilai na nona se qai lesu wale tikoga

mai o ganena ena kaulotu, au a tarogi koya se sa vakacava tu na nona sa mai ciqomi tale ena nona itikotiko. A kaya okoya ni ka totoka, ia ena dau kerea okoya ena so na gauna ke rawa ni vakalailaitaki na ivakatagi. A kaya okoya, “Ia e sega mada ga ni vakatagi *ca!*” Ena rairai kilikili meda dikevi keda oqo ka vakadeitaka na noda itikotiko e sa vanua sa da vakavakarau ni vakila kina na Yalotabu. Ni da vakarautaka na noda itikotiko me vanua e kidavaki kina na Yalotabu, eda sa na vakarau ka vakila vakataucoko “ena itikotiko” ni da curuma na vale ni Turaga.

Ni da vakarautaki keda ni curuma ena bula kilikili na valetabu ka yalodina ki na veiyalayalati ni valetabu, na Turaga ena vakatauca “e vuqa sara na veivakalougatataki”¹⁰ kivei keda. Na noqu itokani vinaka o Bonnie Oscarson a cega vakaoti wale tikoga oqo e dua na ivolanikalou ka mani kaya, “O koya ka tarogi vakalevu vua, ena soli vakalevu vua.”¹¹ Au sega ni qai vakalasuya! Baleta ni da lako mai ki na valetabu meda ciqoma na veivakalougatataki *tawamudu*, e sega ni dodonu meda kurabui ni dua na ivalavala cecere e sa gadrevi me rawati

kina na veivakalougatataki oya. A vakatavulica tale o Elder Nelson: “Baleta na valetabu e sa vale ni Turaga, na ivalavala ni curu eloma e sa vakatau Vua. Ena curu kina vaka Nona vulagi edua. Me tauri e dua na ivolatara ni valetabu e sa dua na madigi tawavoli rawa ka dua na ivakaraitaki ni talairawarawa vua na Kalou kei ira na Nona parofita.”¹²

O ira na dauqito rogo ni vuruvura kei na gonevuli vakoro era vakayagataka na aua kei na siga kei na macawa kei na vula ka vakakina na veiyabaki eso mera vakavakarau. Na turu e veisiga ni vakavakarau e sa gadrevi vei ira mera tiko kina ecake. Vakakina, o ira era gadreva mera rawata na bula vakalou ena matanitu vakasilesitili sa namaki mera bulataka e dua na ivalavala cecere ni talairawarawa ena basika ena vakatovotovotaki ni ivalavala dodonu ni talairawarawa ena siga yadua kei na turu yadua.

Ni da kuria vakamatau ka vagumatua na waiwai. Ena turu vakayadua, ki na noda cina vakayalo, na caka ni veika lalai ka rawarawa oqo, sa rawa ki na noda cina me “vakalailaitaki ka caudre voli”¹³ ena vakavakarau

veivakurabuitaki. Na watiq matavina, ka sa peresitedi tiko ni iteki, a tukuna wale tikoga oqo ni sa voleka me rawa ni tukuna ni dua sa vakavakarau ka kilikili me curuma na vale-tabu, baleta ni ra “serauna na rumu” ni ra mai saga e dua na ivolatara ni valetabu.

Ena masu ni veivakatabui ni Valetabu e Kirtland, a kerea vua na Turaga na Parofita o Josefa Simici “ni o ira taucoko na tamata ka na curuma na ivakatabutubutu ni vale ni Turaga mera na vakila na nomuni kaukauwa, . . . ka mera na tubu cake mai vei kemuni, ka ciqoma na taucoko ni Yalo Tabu, . . . ka vakavakarau ni taura na ka kecega e gadrevi.”¹⁴

E sa noqu masu vei keda, ena ka levu cake mai na dua ga na soqo vangauna, na dau lako tiko ki na valetabu. Meda sa vakavakarau me ciqoma ena bula kilikili na cakacaka tabu vakalotu veivakabulai ena turu vakayadua ka maroroya vakataucoko sara na veiyalayalati eso ka salavata kaya. Ni da cakava vakakina, au kila ni da na rawata meda ciqoma na veivakalougatataki yalataki ena taucoko ni Yalo Tabu kei na kaukauwa ni Turaga ena noda itikotiko kei na bula yadudua. Ena yaca i Jisu Karisito, emeni. ■

IDUSIDUSI

1. A ivola nei Aydia Kaylie Melo kivei Linda K. Burton, Okos. 31, 2014.
2. Russell M. Nelson, “Vakavakarau ki na Veivakalougatataki ni Valetabu,” *Liaona*, Okot. 2010, 41.
3. Alama 49:8; vakamatatataki; raica talega na tikina 6–7.
4. Vunau kei na Veiyalayalati 52:14.
5. Maciu 25:1–2, 4–11; Vakadewa nei Josefa Simici, Maciu 25:12 (ena Maciu 25:12, ivakamacala e ra a).
6. Marvin J. Ashton, “A Time of Urgency,” *Ensign*, Me 1974, 36.
7. Spencer W. Kimball, *Faith Precedes the Miracle* (1972), 256.
8. Richard G. Scott, “Receive the Temple Blessings,” *Ensign*, Me 1999, 25; *Liaona*, Julai 1999, 29.
9. Bible Dictionary, “Temple.”
10. Vunau kei na Veiyalayalati 104:2.
11. Bonnie L. Oscarson, “Greater Expectations” (kakaburaki ena setilaiti ni Semineri kei na Inisitute ni Lotu, Okos. 5, 2014); [lds.org/broadcasts](https://www.lds.org/broadcasts); raica talega na Luke 12:48; Vunau kei na Veiyalayalati 82:3.
12. Russell M. Nelson, “Personal Preparation for Temple Blessings,” *Liaona*, Julai 2001, 38.
13. Vunau kei na Veiyalayalati 33:17.
14. Vunau kei na Veiyalayalati 109:13, 15.

Mai vei Jean A. Stevens

Matai ni Daunivakasala ena Mataveiliutaki Raraba ni iSoqosoqo ni Lalai

Luvena Yalewa ni Veiyalayalati na Kalou

Ni ra sa vakanamata na luvena yalewa na Kalou kina valetabu kei na nodra veiyalayalati tabu, sa na rawa vua na Kalou me sovaraka mai na nona dau veivakalougatataki vei keda yadua ena sala e veivakakurabuitaki.

Kemuni na veitacini marama, au kidavaki kemuni ena loloma levu. Ena gauna oqo se evei ga ena veiyasai vuravura o ni tiko kina, au nuitaka ni ko ni na vakila na loloma ni Turaga vei kemuni yadua, kei na Yalo ni vakadinadinataka tiko ki yalomuni na itukutuku e vakadewataka tiko na sere ka se qai lagati walega oqo mai na matasere rogorogo vinaka oqo. Au vakuria kina na noqu ivakadinadina kau vakadinadinataka niu kila ni bula tiko na noqu Dauni-veivueti ka lomani keda yadua o Koya.

Ena bogi e dai eda soqoni vata mai vakaluvana yalewa ni veiyalayalati na Kalou. Noda yabaki, keda ituvaki, noda ivakarau ni bula yadua ena sega ni rawa ni tawasei keda baleta ena kena iveta sara e cake, eda sa Nona. Eda sa veiyalayalatatika ni da na dau nanuma na Luvena ena veigauna kece.

Na kaukauwa ni yalayala yadua o ya e a vakadeitaka tale vei au ena tolu na macawa sa oti ena noqu a tiko ena dua na lotu ni papitaiso. Eratou dabe toka e mataqu e walu na gonelalai totoka ka vakanomodi toka nodratou nanamaki

kina siga bibi ni sa qai yaco mai. Ia, au raica yani na matadratou, au sega ni raica e so na gone ni ra nanamaki tiko. Au raici iratou me vaka sara ga e raici iratou tiko na Turaga—yadudua. Au raici Emma kei Sophia kei Ian kei Logan kei Aden kei William kei Sophie kei Micah. Na veiyalayalati ni papitaiso era caka yadudua. Era vakaisulu vulavula kece tu, era sa tu kina—vakarau

